

สุนนะฮ์ในเดือนชะอฺบาน

เชครวิฎอ อะหมัด สมะดี

<http://www.islaminthailand.org/dp6/?q=node/40>

ความประเสริฐของเดือนชะอฺบานและภาคปฏิบัติที่ควรปรากฏในเดือนนี้คือ

1. การถือศีลอดในเดือนชะอฺบาน

เป็นสิ่งที่ท่านนบี ﷺ ปฏิบัติและสนับสนุน โดยมีรายงานจากท่านหญิงอาอิชะฮฺกัฎว่าไว้ว่า “ท่านนบี มักจะถือศีลอดจนกระทั่งเรานึกว่าท่านจะไม่เว้น และท่านอาจจะงดการถือศีลอดจนกระทั่งเรานึกว่าท่านจะไม่ถือศีลอด และฉันไม่เคยเห็นท่านนบีถือศีลอดครบเดือนหนึ่งเดือนใดวันแต่เดือนรอมฎอน และไม่เคยเห็นท่านถือศีลอดมากมายเหมือนที่ท่านถือศีลอดในเดือนชะอฺบาน” (บันทึกโดยบุคอรีและมุสลิม)

และมีรายงานจากท่านอุซามะฮฺ อิบน์ซัยด์ กล่าวว่า “ฉันได้พูดกับท่านนบีว่า โอ้อัลลอฮฺของอัลลอฮฺ ฉันไม่เคยเห็นท่านขยันถือศีลอดในเดือนหนึ่งเดือนใดเหมือนที่ท่านถือศีลอดในเดือนชะอฺบาน (หมายถึงถือศีลอดสุนนะฮ์)” ท่านนบี ﷺ จึงตอบว่า

((ذَلِكَ شَهْرٌ تَعْمَلُ النَّاسُ فِيهِ عَنْهُ ، بَيْنَ رَجَبٍ وَرَمَضَانَ ،
وَهُوَ شَهْرٌ تُرْفَعُ فِيهِ الْأَعْمَالُ إِلَى رَبِّ الْعَالَمِينَ ، وَأُحِبُّ أَنْ يُرْفَعَ عَمَلِي وَأَنَا صَائِمٌ))

“นั้น(เดือนชะอฺบาน)เป็นเดือนที่มนุษย์มักจะเพิกเฉยระหว่างเดือนเราะฎ็อบและเดือนรอมฎอน และเป็นเดือนที่บรรดาการกระทำจะถูกยกและถูกเสนอต่อองค์พระผู้อภิบาลแห่งสากลโลก และฉันชอบให้การกระทำของฉันถูกยกและถูกเสนอขณะที่ฉันถือศีลอด” (บันทึกโดยอิมามนะซาอีและอิมามอบีดาอูด; ดู “ศอฮ์ฮ์ตุตตัจรียะฮ์วัตตัจรียะฮ์”)

ท่านอิมามอิบนุเราะฎ็อบกล่าวว่า การถือศีลอดในเดือนชะอฺบานมีความประเสริฐยิ่งกว่าการถือศีลอดในเดือนต้องห้าม(อัลอัซซุรุลหุรุม) และการถือศีลอดสุนนะฮ์ที่ดีที่สุดคือการถือศีลอดในบรรดาวันใกล้ซิดก่อก่อนหรือหลังเดือนรอมฎอน ซึ่งจะมีตำแหน่งเสมือนการละหมาดสุนนะฮ์ก่อนและหลังละหมาดฟัรฎู เป็นการปรับปรุงข้อบกพร่องที่เกิดขึ้นในการปฏิบัติฟัรฎู นับเป็น การละหมาดสุนนะฮ์ที่ประเสริฐยิ่งในบรรดาการละหมาดสุนนะฮ์ทั่วไป เช่นเดียวกัน การถือศีลอดสุนนะฮ์ก่อนหรือหลังเดือนรอมฎอน ก็จะเป็นการถือศีลอดสุนนะฮ์อันประเสริฐยิ่งกว่าการถือศีลอดสุนนะฮ์โดยทั่วไป

และในหะดีษที่พูดถึงการเพิกเฉยเดือนชะอฺบาน มีบทเรียนให้เราขยันทำอิบาดะฮ์ในช่วงเวลาหรือสถานที่ที่มนุษย์มักจะหลงลืมการระลึกถึงอัลลอฮฺ ชุบฮานะฮฺฮฺวะตะอาลา อาทิเช่น การละหมาดหรือทำอิบาดะฮ์ระหว่างมักริบและอิชาอฺ เป็นการทำอิบาดะฮ์ที่มีความประเสริฐ ซึ่งบรรดาอัลสละละฟุศศอและสุจะชอบทำอิบาดะฮ์ในช่วงเวลานี้ โดยมีเหตุผลว่าเป็นเวลาที่คนมักจะเพิกเฉยในการทำอิบาดะฮ์ และการซิกรุลลอฮฺในสถานที่ทำการค้า(ตลาด)ก็มีความประเสริฐมากเพราะเป็นที่ที่มนุษย์มักจะลืมซิกรุลลอฮฺ

2. การอ่านอัลกุรอาน

ท่านสะละมะฮฺ อิบน์ญุฮัยลฺ กล่าวว่า เขา(ชาวสะลัฟ)จะเรียกเดือนชะอฺบานว่า “เดือนแห่งนักอ่านอัลกุรอาน” และท่านอัมรฺ อิบน์ญุฮัยลฺ เมื่อถึงเดือนชะอฺบานเขาจะเลิกทำการค้าและขยันอ่านกุรอาน และท่านอับบัส อับดุลคียฺ กล่าวว่า เดือนเราะฎิบเป็นเดือนแห่งการปลูก และเดือนชะอฺบานเป็นเดือนแห่งการรดน้ำ และเดือนรอมฎอนเป็นเดือนแห่งการเก็บเกี่ยว

ความประเสริฐแห่งการอ่านอัลกุรอานในเดือนชะอฺบานนั้นเหมือนการถือศีลอด คือต้องการให้ฝึกฝนขัดเกลา เพื่อให้มีความอยากและเคยชินในการปฏิบัติ มิฉะนั้นมุอฺมินจะเข้าสู่เดือนรอมฎอนโดยมีสนิมเกาะอยู่กับอิมานและความปรารถนา จึงต้องขยันขัดเกลาเพื่อขจัดสนิมที่เกาะอยู่ในหัวใจให้หมดเกลี้ยง โดยเป็นหัวใจที่มีความตั้งใจในการทำอิบาดะฮฺในเดือนรอมฎอน

3. รักษาอิมานจากความโสम्मแห่งชิริก และรักษามุสลิมสัมพันธ์จากความมุงร้ายต่อพี่น้อง

ในการบันทึกของอิมามอับนุฮัยบาน รายงานโดยท่านมุฮัมมัด บินญะบัล จากท่านนบี ﷺ กล่าวว่า

((يطلع الله إلى جميع خلقه ليلة النصف من شعبان فيغفر لجميع خلقه إلا لمشرك أو مشاحن))

“อัลลอฮฺทรงมองลงมายังบรรดาผู้เป็นบ่าวของพระองค์ในคืนกลางเดือนชะอฺบาน และทรงให้อภัยโทษต่อทุกคน ยกเว้นผู้ที่ตั้งภาคีกับพระองค์(ทำชิริก) และผู้มีความโกรธกริ้วกับพี่น้องของเขา”

จากหะดีษบทนี้เราจึงต้องค้นหาและตรวจสอบหัวใจของเรา เพื่อจัดการทำชิริกหรือการศรัทธาต่อผู้อื่นนอกจากพระองค์ และขจัดความโกรธกริ้วต่อพี่น้องมุสลิมโดยไร้เหตุผลแห่งหลักการ เพื่อให้หัวใจของเรานั้นเป็นหัวใจอันบริสุทธิ์ จึงมีสิทธิ์ได้รับการอภัยโทษในเดือนชะอฺบาน

ส่วนการทำชิริกนั้นอาจเป็นเรื่องที่บรรดาผู้ศรัทธาคงประมาทและคิดว่าเป็นเรื่องไกลตัว เพราะมีอิมานในหัวใจอยู่แล้ว แต่แท้จริงเรื่องชิริกนั้นเป็นเรื่องใกล้ตัวซึ่งทุกคนมีโอกาสกระทำชิริกโดยไม่รู้สึกรู้สึก็ได้ แม้กระทั่งนบีอิบรอฮีมซึ่งเป็นมิตรกับพระองค์อัลลอฮฺ(คอลีลุลลอฮฺ) ก็ยังวิงวอนดูอาขออัลลอฮฺให้คุ้มครองจากการไหว้รูปเจว็ด ท่านอิบรอฮีม อัดดัยมียู กล่าวว่า ใครเล่าที่จะคิดว่าตนเองปลอดภัยจากชิริก แม้แต่นบีอิบรอฮีมยังกลัวชิริกเลย

ท่านนบี ﷺ ยังเตือนประชาชาติของท่านไว้ว่า

((أخوف ما أخوف عليكم الشرك الأصغر ، فسئل عنه ؟ فقال : الرياء))

“สิ่งที่ฉันเกรงมากกว่าพวกท่านจะปฏิบัติคือ ชิริกเล็ก” ท่านนบีถูกถามว่า “ชิริกเล็กนั้นคืออะไร?” ท่านจึงตอบว่า “อรริยาฮฺ” หมายถึง การอวดปฏิบัติอิบาดะฮฺอย่างไม่สุจริตใจ ส่วนการโกรธกริ้ว อิจฉาริษยา ความเกลียดชัง เป็นเรื่องที่ปรากฏในหมู่ผู้ศรัทธาอย่างมากมาย ซึ่งจะขัดขวางความเมตตาและการอภัยโทษมิให้ปรากฏกับผู้กระทำความดี แม้ว่าเขาจะเป็นมุอฺมินก็ตาม

อิมามมุสลิมได้รายงานหะดีษจากท่านอบีสุรอยเราะฮฺ จากท่านนบี ﷺ กล่าวว่า

((تفتح أبواب الجنة يوم الإثنين والخميس ، فيغفر لكل عبد لا يشرك بالله شيئاً إلا رجلاً كانت بينه

و بين أخيه شحناً فيقول : أنظروا هذين حتى يصطلحا))

“ประตูแห่งสวรรค์จะถูกเปิดทุกวันจันทร์และวันพฤหัสบดี การอภัยโทษจะประสบกับบ่าวทุกคนที่ไม่กระทำซิริก ทั้งสิ้น เว้นแต่บุคคลที่มีความโกรธกริ้วกับพี่น้องของเขา จึงมีคำประกาศว่า จงเลื่อนเวลาการอภัยโทษของสองคนนี้ จนกว่าเขาจะคืนดีกัน”

สำหรับคำคืบกลางเดือนชะอฺบานที่เราเรียกกันว่า “นิสฟูชะอฺบาน” ไม่มีอิบาดะฮฺพิเศษใดๆ ที่ควรจะทำปฏิบัติในคำคืบนี้โดยเฉพาะ มีเพียงการทำอิบาดะฮฺที่เราเคยกระทำทุกคืน และไม่มีดุอาอฺ(บทวิงวอน) เฉพาะคำคืบนี้ ดังที่ปรากฏกับบางกลุ่ม

ส่วนการถือศีลอดในเดือนชะอฺบานนั้นไม่มีข้อห้าม ยกเว้นการถือศีลอดในสองวันสุดท้ายของเดือนชะอฺบาน เพราะท่านนบี ﷺ ได้ห้ามไว้ เพื่อจำแนกระหว่างเดือนชะอฺบานกับเดือนรอมฎอน ยกเว้นกรณีที่ต้องถือศีลอดชุนนะฮฺอย่างสม่ำเสมอ และไปตรงกับสองวันที่ต้องห้ามนี้ จึงเป็นการอนุญาตให้ถือศีลอดเหมือนปกติ ซึ่งปรากฏในบันทึกของอบูดาอูดและอันนะซาอียฺ รายงานจากท่านสุฮัยฟะฮฺ จากท่านนบี ﷺ กล่าวว่า

((لا تَقْدَمُوا الشَّهْرَ بِيَوْمٍ وَلَا يَوْمَيْنِ إِلَّا أَنْ يُوَافِقَ ذَلِكَ صَوْمًا يَصُومُهُ أَحَدُكُمْ))

“พวกท่านอย่าถือศีลอดล่วงหน้าเดือนรอมฎอน (ก่อนเข้าเดือนรอมฎอน) หนึ่งวันหรือสองวัน เว้นแต่จะตรงกับ การถือศีลอดที่พวกท่านถือไว้อยู่แล้ว (คือปฏิบัติเป็นประจำ เช่น ทุกวันจันทร์หรือวันพฤหัสบดี)”

จากข้อมูลที่ผ่านมา ผู้ศรัทธาจึงต้องตระหนักในความประเสริฐของเดือนชะอฺบาน อันเป็นพื้นฐานแห่งการทำอิบาดะฮฺอย่างมั่นคง เพราะการขาดความรู้และการศึกษาในความประเสริฐของการทำอิบาดะฮฺ ย่อมจะส่งผลให้ผู้ศรัทธานั้นไม่มีความกระตือรือร้นในการปฏิบัติอิบาดะฮฺ ซึ่งจำเป็นต้องกลับไปแสวงหาสิ่งที่จะทำให้ปลุกจิตศรัทธาและความปรารถนาในการสะสมผลบุญ โดยเฉพาะในฤดูการทำอิบาดะฮฺเช่นเดือนชะอฺบานและเดือนรอมฎอน จึงขอฝากไว้กับพี่น้องผู้อ่านให้เป็นบทเรียนที่ควรจะไปเผยแพร่แก่ครอบครัว เพื่อนบ้าน เพื่อนฝูง และพี่น้องผู้ศรัทธาโดยทั่วไป

ขออัลลอฮฺทรงประทานความเตาฟีก การช่วยเหลือเพื่อยืนหยัดในการทำอิบาดะฮฺอย่างบริสุทธิ์ใจและสม่ำเสมอ และขอให้พี่น้องทุกท่านมีชีวิตยืนยาวด้วยสุขภาพพลานามัยที่สมบูรณ์ อันเป็นเสบียงแห่งการทำอิบาดะฮฺอย่างเคร่งครัดเถิด